

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

МАУП

***СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАКТИЧНІ ТА ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПСИХОЛОГІЧНОГО
КОНСУЛЬТУВАННЯ »***

Спеціальність:	С4 Психологія
Освітній рівень:	Другий (магістерський) рівень
Освітня програма:	Психологія

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Практичні та етичні аспекти психологічного консультування
Шифр та назва спеціальності	С4 Психологія
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язковий
Кількість кредитів і годин	кредиту 4/120 годин Лекції: 20 годин Семінари/практичні заняття: 26 годин Самостійна робота: 74 години
Терміни вивчення дисципліни	1
Мова викладання	Українська
Вид підсумкового контролю	Іспит
Сторінка дисципліни на сайті	

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

Науковий ступінь	
Вчене звання	
Посада	
Дисципліни, які викладає НПП	
Напрями наукових досліджень	
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	
Контактний тел.	
Телефон кафедри	
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту/Академії	

Анотація курсу. Особливе місце в діяльності психолога займає встановлення взаємин з людьми різних категорій, у зв'язку з цим гостро постає питання про співвідношення діяльності психолога з нормами професійної етики. Тому важливо, щоб майбутні психологи стали компетентними в етичних аспектах своєї професії, оскільки ця дисципліна покликана сформувати набір моральних імперативів про обов'язки психолога, його етичних зобов'язаннях, про обмеження його професійної та особистої свободи як фахівця, робота якого передбачає втручання в приватне життя людини.

Пропонований курс спрямований на надання студентам необхідних знань з основ професійної етики психолога, з етичного спілкування в професійній діяльності, за способами використання цього у практичній діяльності; розвиток навичок і умінь з реалізації професійної етики на практиці.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є етика професійної діяльності практичного психолога та психолога-дослідника. При вивченні цієї дисципліни психологія розглядається як галузь психологічної науки і як спеціальність.

Метою навчальної дисципліни є формування у студента вищого навчального закладу здібностей: діяти на основі етичних міркувань (мотивів); зберігати і примножувати моральні і культурні цінності суспільства. Майбутній фахівець повинен усвідомлювати важливість покликання психолога для соціального життя і всю глибину відповідальності, яку він бере на себе при виборі цієї професії. Моральні орієнтири, що закріплюються у свідомості студента вищого навчального закладу в ході вивчення курсу, мають ґрунтуватися на повазі до честі і гідності особистості як вищої соціальної цінності.

Завдання навчальної дисципліни: забезпечити студентів необхідними знаннями про засади професійної етики психолога, про етичний спілкування у професійній діяльності, про способи його використання в практичній діяльності; сформувати навички і вміння щодо реалізації професійної етики на практиці.

Пререквізити академічної дисципліни: Ця дисципліна тісно переплітається з філософією, логікою, соціологією, етикою і формує основу для адекватного розуміння змісту багатьох дисциплін. При вивченні даної дисципліни акцент буде зроблений на поєднанні традиційних (звичних) форм роботи - лекції, обговорення практичних вправ, а також роботи з текстами, організації диспутів, написання творчого есе. Вивчаючи цей курс, у вас буде можливість приєднатися до дискусії з важливих питань суспільної моралі та професійної етики.

Програмні компетентності

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
Спеціальні компетентності (СК)	СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультативну, психодіагностичну та іншу в залежності від спеціалізації) з використанням науково вивірених методів і технік. СК5. Здатність організовувати і здійснювати навчальні заходи для різних категорій населення в області психології. СК7. Здатність приймати професійні рішення в складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності. СК8. Здатність оцінювати межі власної професійної компетентності та підвищувати свою професійну кваліфікацію. СК9. Здатність дотримуватися професійної етики у професійній діяльності керуватися загальнолюдськими цінностями. СК11. Здатність проектувати й організовувати діяльність психологічної служби і підтримувати професійні стосунки з представниками різних спільнот і організацій. СК12. Уміння застосовувати психологічні та реабілітаційні підходи в роботі з населенням у відповідності з кращими сучасними вітчизняними та зарубіжними практиками. ЗК13. Вміння впроваджувати навчальні програми та психологічні технології в професійну діяльність.
Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання	ПРН5 Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість. ПРН9 Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

	ПРН11 Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності. ПРН13 Організовувати та проводити реабілітаційні заходи психологічного захисту громадян у кризових ситуаціях.
--	--

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	Кількість годин, з яких:			Методи навчання/методи оцінки,
		Лекції	Практичні заняття,	Самостійна робота	
1-й семестр					Методи навчання: вербальний (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; трансляційний метод; аналітичний; синтетичний; практичний; пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; проблемно-орієнтований метод подання; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз ситуації, дискусії, диспути, полеміка; діалог, синтез думок; мозковий штурм; розвиток навичок; ситуаційне моделювання, опрацювання дискусійних питань); моделювання професійної діяльності; інноваційні методи
Змістовий модуль І. Психологічні основи професійної діяльності та етики психолога					
Тема 1.	Професійна етика як вчення про професійну мораль психолога.	2	-	10	
Тема 2.	Етичні принципи та стандарти професійної діяльності психолога.	2	2	10	
Модульна тестова робота					
Змістовий модуль ІІ. Актуальні питання професійної етики психолога					
Тема 3.	Етичний кодекс практикуючого психолога.	2	4	10	
Тема 4.	Етичні труднощі та помилки початківців психологів.	2	4	10	
Тема 5.	Професійні ризики психологів.	2	4	10	
Тема 6.	Моральні проблеми роботи психолога в особливих ситуаціях	4	4	7	
Тема 7.	Етичні принципи і основи психодіагностичних досліджень	4	4	7	
Тема 8.	Імідж і етикет психолога.	2	4	10	

					навчання (компетентнісний; проектно- дослідницький); кейс- метод. Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінка участі в дискусіях, інші інтерактивні методи навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи, есе); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест- відповідність); метод самоконтролю і самооцінки; оцінка кейсів.
Всього:		20	26	74	
Форма контролю: іспит					

Технічне обладнання та/або програмного забезпечення – офіційний сайт МАУП: <http://maup.com.ua>. У навчальному процесі використовуються навчальні класи, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекцій і семінарів з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань вимагає доступу до інформації з Інтернету, який надається безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми і методи контролю.

Контроль успішності студентів ділиться на поточний і підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюється під час практичних (семінарських) занять, метою яких є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, вміння застосовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань і т. д. Можливості поточного контролю надзвичайно широкі: мотивація до навчання, стимулювання навчально-пізнавальної активності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання і т. д.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають постійному контролю:

- усна доповідь;
- доповнення, запитання до людини, відповідає;

- систематична робота на семінарських заняттях, активність при обговоренні питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації занять;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (заліки, контрольні, творчі роботи, есе тощо);
- підготовка тез, коротких викладів навчальних чи наукових текстів;
- самостійне вивчення теми;
- контроль успішності учнів ділиться на поточний і підсумковий.

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, звіт, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, есе, виклад матеріалу по заданій темі в письмовій формі і т. д.); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль; проблемні ситуації.

Система оцінок і вимоги.

Таблиця розподілу балів, отриманих студентами

	Поточний контроль знань								Модульна контрольна робота	Екзамен	Загальна кількість балів
Теми	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	20	40	100
Робота на семінарському занятті	1	1	1	1	1	1	2	1			
Самостійна робота	1	1	1	1	1	1	1	1			

Таблиця містить інформацію про максимальні балах за кожний тип завдань.

При оцінюванні засвоєння кожної теми для поточної навчальної діяльності студента виставляються оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінки з відповідної дисципліни.

Критерії оцінки результатів навчання студентів і розподіл одержуваних ними балів регламентуються Положенням про оцінювання академічних досягнень студентів у ПАТ "ВНЗ "МАУП".

Модульне управління. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни "Практичні та етичні аспекти психологічного консультування" проводиться у письмовій формі, у формі тестування, а саме тестів закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність.

Критерії оцінки модульної тестової роботи з навчальної дисципліни "Практичні та етичні аспекти психологічного консультування":

При оцінці модульної тестової роботи враховуються обсяг і правильність виконаних завдань:

- оцінка "відмінно" (А) виставляється за правильне виконання усіх завдань (або понад 90% всіх завдань);
- оцінка "добре" (В) виставляється за виконання 80% всіх завдань;
- оцінка "добре" (С) виставляється за виконання 70% всіх завдань;
- оцінка "задовільно" (D) ставиться, якщо 60% запропонованих завдань виконано правильно;
- оцінка "задовільно" (Е) ставиться, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
- оцінка "незадовільно" (FX) ставиться, якщо виконано менше 50% завдань.

Відсутність у модульної контрольної роботи - 0 балів.

Наведені вище оцінки перетворюються у рейтингові бали наступним чином:

- "А" - 18-20 балів;
- "Б" - 16-17 балів;
- "З" - 14-15 балів;
- "D" - 12-13 балів.
- "Е" - 10-11 балів;
- "FX" - менше 10 балів.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Практичні та етичні аспекти психологічного консультування» є обов'язковою формою оцінки результатів навчання студента. Воно здійснюється в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному навчальною програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту. Студент допускається до підсумкового контролю за умови, що він / вона виконав всі види робіт, зазначені в тесті.

Підсумкова (семестрова) оцінка з дисципліни, за якою передбачений іспит, формується з двох складових: результатів (оцінки) поточного контролю; екзаменаційної оцінки.

Максимальна кількість балів за поточний контроль - 60, за екзамен - 40.

Мінімальна сума, на яку іспит вважається зданим, становить 25 балів.

Оцінка за поточний контроль формується як сума рейтингових балів, отриманих студентом під час семінарів/практичних занять, і заохочувальних (при наявності) балів.

Після оцінювання відповідей студента на іспиті викладач підсумовує бали, отримані за поточні контрольні заходи, і бали за іспит для отримання підсумкової оцінки за курс.

Шкала оцінювання екзаменаційних завдань

Шкала	Загальна кількість балів	Критерії
Відмінно	30-40	Завдання виконано якісно; студент набрав максимальний бал при оцінюванні теоретичних знань.
Добре	20-29	Завдання виконано якісно і з досить високою часткою правильних відповідей.
Задовільно	10-19	Завдання виконано із середньою кількістю правильних відповідей; студент продемонстрував теоретичні знання зі значними помилками.
Незадовільно	0-9	Завдання не виконано; студент продемонстрував теоретичні знання з серйозними помилками.

Оцінка додаткових (індивідуальних) видів освітньої діяльності.

Додаткові (індивідуальні) види освітньої діяльності включають участь абітурієнтів у наукових конференціях, наукових товариствах і проблемних групах, підготовку публікацій і т. д. понад завдань, встановлених відповідною навчальною програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри претендентам, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів освітньої діяльності, можуть бути нараховані заохочувальні (бонусні) бали за певний освітній компонент.

Заохочувальні бали не є нормативними і не включаються в таблицю розподілу отриманих студентами балів і основну шкалу системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для нарахування заохочувальних балів лише за один найбільш значимий освітній компонент.

Загальна кількість балів, набраних студентами за виконання завдань для самостійної роботи, є однією із складових академічної успішності навчальної дисципліни. Самостійна робота по кожній темі у відповідності з робочою програмою навчальної дисципліни оцінюється в діапазоні від 0 до 2 балів з використанням стандартизованих узагальнених критеріїв оцінки знань.

Шкала для оцінки виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань)

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальних завдань)	Рівень виконання			
	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
3	3	2	1	0

Форми контролю: поточний контроль, заснований на виконанні практичної роботи; поточний контроль засвоєння знань, заснований на оцінюванні усних відповідей на питання, повідомлень, звітів і т. д. (на практичних (семінарських) заняттях); індивідуальний або колективний проект, що вимагає формування практичних навичок і умінь студентів (вибіркова форма); вирішення ситуаційних завдань; конспект, складений за самостійно досліджуваної теми; тестування, виконання письмового тесту; проекти статей, тез виступів та інші публікації, інші форми, сприяють повному засвоєнню освітньої програми і послідовному розвитку навичок ефективної самостійної професійної (практичної й науково-теоретичної) діяльності на високому рівні.

Для оцінки результатів навчання студента протягом семестру використовується 100-бальна оціночна шкала national і ECTS.

Зведена шкала оцінювання: національна та ECTS

Загальна кількість балів за всіма видами навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	
		Оцінка за національною шкалою для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	зараховано/ незараховано (залік)
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	C		
68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю перескладання	незараховано з можливістю перескладання

0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
--------	---	--	--

Політика курсу.

- регулярно відвідувати лекції і практичні заняття;
- систематично і активно працювати на лекціях і практичних заняттях;
- надолуження пропущених занять;
- виконувати завдання, передбачені навчальною програмою, у повному обсязі і з належною якістю;
- виконувати контрольну та іншу самостійну роботу;
- дотримуватися норм академічного поведінки та етики.

Курс "Практичні та етичні аспекти психологічного консультування" передбачає освоєння і дотримання принципів етики і академічної чесності, зокрема, орієнтацію на запобігання плагіату в будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації повинні бути оригінальними і авторськими, не перевантаженими цитатами, які повинні супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Розглядаються порушення академічної доброчесності: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, копіювання, обман, підкуп, упереджена оцінка.

Оцінка студента орієнтована на отримання балів за активність на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи, а також виконання завдань, здатних розвинути практичні навички і вміння, за що можуть нараховуватись додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, наукових конкурсах серед студентів).

Методичне забезпечення навчальної дисципліни

Навчально-методичні матеріали, що забезпечують підтримку дисципліни: конспекти лекцій, методичні рекомендації з проведення практичних (семінарських) занять та методичні рекомендації для самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів з навчальної дисципліни "Практичні та етичні аспекти психологічного консультування".

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Етичний кодекс психологів. URL: <https://druzhba.osv.org.ua/etichniy-kodeks-psihologa-11-28-42-27-03-2019/>
2. Психологія: Введення у спеціальність: Навчальний посібник /

Петухова В. О., Заушникова М. Ю., Ніжинська О. О., Костевская Н.В.; Державний податковий університет.— Ірпінь, 2024. — 190 с.

3. Кузіо О. Основи психологічної практики: Навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 124 с. URL: <http://surl.li/hosrq>.

4. Основи психологічного консультування: Методичні рекомендації з навчальної дисципліни. Укладачі: І. М. Тичина, А. Л. Весельская, Ю. Ю. Дем'янчук. Житомир: Вид-во Житомирського державного університету ім. І. Франка, 2022. 60 с.

Додаткові:

1. Андрушко Я. С.. Психокорекція: навчально -методичний посібник. Львів: Львівське державне управління внутрішніх справ, 2017. 211с.

2. Євдокимова О. О. Психологічна служба: Навчально-методичний посібник. Х.: ХНУРЕ, 2013. 204 с.

3. Калина Н.Ф. Психотерапія : підручник. К.: Академвидав, 2010. 288 с.

4. Мілютін К. Л. Теорія і практика психологічного тренінгу: навчальний посібник. Київ: МАУП, 2004. 192 с.

5. Панок В. Р. Психологічна служба: Навчально-методичний посібник для студентів і викладачів. Кам'янець-Подільський: Друкарня "Рута", 2012. 488с.

6. Періг В. М. Введення в спеціальність "Психологія". Навчально-методичний посібник для студентів спеціальностей "Психологія", "Практична психологія". Тернопіль: ТНТУ ім. Івана Пулюя, 2017. 63 с.

7. Про затвердження Положення про психологічну службу в системі освіти України. Наказ Міністерства освіти і науки України від 22.05.2018 р. № 509.

8. Психологічна служба в системі освіти: Курс лекцій. / Укладач: В. С. Загурська. Житомир: Вид-во Житомирського державного університету ім. І. Франка, 2015. 166 с.

9. Сидоренко В. С. Актуальні напрями роботи психолога в організаціях малого бізнесу // *Актуальні проблеми психології. Соціальна психологія. Психологія управління. Організаційна психологія* . Т. 4. К., 2002. С. 211 - 213.

10. Скоков С. В. Психологічна служба в установах кримінально-виконавчої системи України. *Практична психологія та соціальна робота* . 2002. № 6. С. 54 - 58.

11. Усатенко Ст. Супервізія як метод підвищення професіоналізму практикуючого психолога. *Психологія і суспільство* . 2008. № 2. С. 168 - 172.

12. Шевченка Л. О., Чепіга Л. П. Практична психологія: навчальний посібник. Харків: Константа, 2018. 191 с.

13. Шевчук Л. Психолог по іміджу. *Психолог. Шкільний світло*. 2009. № 11/12. С. 7-8 .

14. Психолог за етичним кодексом. *Психолог. Шкільний світло*. 2004. № 43. С. 1-8.

15. Яценко Т. С., Глузман О. В., Усатенко О. М. Методологія

16. професійна підготовка практичного психолога . Дніпропетровськ : Інновації, 2014. 192 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://stud.com.ua>
2. <https://pidruchniki.com>
3. psylib.org.ua "книги" платона
4. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України
<https://mon.gov.ua/ua>
5. Офіційний сайт Національного агентства з програмного забезпечення вищої освіти <https://naqa.gov.ua/>
6. Пошукова система Google Academy - <http://CKholar.google.com>
7. Сайт "Карти мозку" - <http://brain-maps.org/>
8. Етичний кодекс психологів-консультантів. URL:
<https://www.psycounseling.org/ethics>
9. Етичні стандарти практики когнітивно-поведінкової терапії. URL:
<https://i-cbt.org.ua/wp-content/uploads/2023/01/etychni-standarty-UAKPT-4.pdf>
10. Етичні стандарти психологів. URL:
[https://studfile.net/preview/7878523/page:33/Українська Асоціація психотерапевтів](https://studfile.net/preview/7878523/page:33/Українська_Асоціація_психотерапевтів). URL: <https://ucpp.org/dlya-spetsialistiv/ucpp/partners/5-ukrainian-association-of-pCKhootherapists>